

REZULTATELE MISIUNII ECONOMICE ECONOMICE IN PORTUGALIA : OBLIGATIVITATEA CERTIFICARII ANTREPRIZELOR DE CONSTRUCTII

In perioada 22 -28 mai 2008 un grup de 12 firme importante de constructii din orasele Bucuresti, Tg.Jiu, Iasi, Cluj si Alba Iulia au efectuat o deplasare in Portugalia, in orasele Lisabona si Porto, pentru examinarea posibilitatilor de colaborare cu parteneri portughezi.

Actiunea s-a desfasurat in organizarea ARACO in colaborare cu patronatele de constructii din Portugalia, AECOPS din Lisabona si AICCOPN din Porto precum si cu ambasada romana de la Lisabona . Finantarea deplasarii a fost asigurata partial de la buget prin sprijinul MIMMCTPL.

Au avut loc seminarii cu constructori portughezi atat la Lisabona cat si la Porto. Rezentantii romani au avut convorbiri tehnice de informare cu mai multe firme printre care retinem nume ca :AMANDIO CARVALHO SA, ROSAS CONSTRUTORES SA, CINCLUS SA, COSTA & CARVALHO SA, GABRIEL COUTO SA , SETH SA, J.GOMES SA, si altele.

La vizitele facute in zilele de 23 si 24 mai la targul de constructii TEKTONICA din Lisabona s-a remarcat marea varietate de utilaje expuse precum si organizarea foarte buna si practica a intregului targ.

Pornind de la un stadiu economic asemanator celui al Romaniei in 1989, Portugalia a facut progrese foarte rapide dupa aderarea sa la Uniunea Europeana in 1986.

De la inceput constructorii romani au fost impresionati de marea dezvoltare a retelei rutiere din Lisabona care contine numeroase sosele suprapuse , intersectii denivelate de 2 -4 nivele la care se adauga reseaua de transport electric- tramvai si metrou.

In cursul deplasarii cu autocarul spre Porto , cca 340 km, s-a observat o retea bogata de autostrazi cu 2 benzi de circulatie pe sens dar si zone de zeci de km in care se faceau largiri la trei benzi pe fiecare sens. Reteaua totala de autostrazi a crescut , cu finantare europeana, de la cca 200 km in anul 1986 la cca 3500 km in 2008. Preturile de constructie variaza intre 2 si 5 milioane euro pe km la care se adauga valori mai mari pentru lucrari de arta cu deschideri si inaltimi mari

In orasele vizitate s-a remarcat mentinerea zonelor istorice, cu unele renovari dar si cu constructii noi de talia celor vechi sau putin mai inalte. Exista inca multe constructii vechi care isi asteapta randul la demolare. In zonele din afara centrului istoric, atat la Lisabona cat si la Porto s-au construit practic orase noi cu blocuri de locuinte etajate pe 6-12-18 etaje cu aspect foarte placut. In zone adiacente exista si cvartale de lux cu vile sau blocuri cu finisari deosebite si la preturi adecvate. Preturile variaza in jurul a 2000 euro /mp pentru locuintele cu finisaje medii.

Majoritatea firmelor prezente la tratative lucreaza in domeniul infrastructurii fiind realizatorii autostrazilor, soselelor dar si a unor edificii impunatoare. In localitatea Aveiro, in apropiere de Porto s-a vizitat un stadion de 30 mii locuri acreditat de FIFA. De asemenea s-a vizitat un centru de control al traficului rutier pe 600 km de autostrada in nordul si centrul tarii, concesionati firmei AENOR SA . Centrul de control inregistreaza traficul, numeric si calitativ si deconteaza sumele corespunzatoare ministerului transporturilor.

Delegatia romana a fost primita la sediul firmei AMANDIO CARVALHO SA una din firmele principale in domeniul constructiei de autostrazi. Aceasta a infiintat impreuna cu inca doua companii, o firma de constructii in Romania sub numele de VALMO CONSTRUCTII . Aceasta a castigat licitatia pentru pasajul rutier Pipera-Tunari lucrare la care va colabora cu un constructor roman.

In cursul discutiilor s-au atins aspecte importante privind activitatea de constructii in Portugalia. Toate firmele de constructii ,antreprenori si subantreprenori, **trebuie** sa poseze **un certificat de calificare** pe domenii de specializare si pentru lucrari incadrate in noua clase valorice in functie de cifrele de afaceri si experienta similara. Acest certificat este emis de IMMOPI (Institutul pentru Marketingul Pietei Lucrarilor Publice) pe baza exminarii unor documentatii de calificare pe tipuri de activitati.

Certificarea firmelor se face in baza unor criterii juridice si administrative, tehnice si economico-financiare si a cifrei de faceri realizate pe tipuri de activitati. IMMOPI este coordonat de ministerul de resort care avizeaza criteriile si clasele de calificare, costurile de certificare fiind suportate de firmele solicitante.

In Portugalia activeaza cca 50 mii firme de constructii din care peste 20 mii de firme cu cifre de afaceri importante, care executa lucrari publice dar si private, si care trebuie sa poseze in mod obligatoriu acest certificat de calificare in timp ce certificatele sistemelor de management al calitatii, mediului si securitatii muncii sunt optionale.

Contractele de proiectare si lucrari de constructii se stabilesc prin adaptarea clauzelor model FIDIC la legislatia interna portugheza.

Portugalia a cunoscut un seism foarte puternic in anul 1755, care a porvocat la Lisabona avarii grave la numeroase cladiri care au fost ulterior consolidate sau demolate.

Nu s-a putut afla gradul de seismicitate al sudului Portugaliei si nici normele de protectie antiseismica (daca exista) avute in vedere la proiectare. Totusi s-a constatat ca in Lisabona nu exista cladiri care sa depaseasca 17-18 etaje si acestea fiind foarte putine.

In Portugalia practic nu exista munca la negru deoarece pedepsele pentru acest fapt sunt atat de mari (in bani sau/si in detentie) incat ele descurajeaza total atat pe patroni cat si pe lucratori , ambii fiind solidari in actiune si sanctiuni.

O alta informatie este aceea ca in Portugalia **nu exista o inspectie de stat pentru constructii**. Aspectele tehnice sunt rezolvate numai pe baza certificarii firmelor si organelor de inspectie ale beneficiarilor.

De asemenea , toate atestarile tehnico-profesionale ale persoanelor fizice (verificatori, experti, diriginti de santier , RTE, responsabili CQ) se fac de catre asociatii profesionale de profil.

Firmele portugheze sunt interesate de a lucra in Romania cu atat mai mult cu cat in prezent activitatea de constructii din Portugalia este in regres. Partea romana a aratat ca este gata de a colabora cu parteneri portughezi atragand atentia ca in Romania nu exista mana de lucru pe piata libera, somajul este sub 5 %, iar toate lucrarile trebuie facute prin parteneriat cu firme romanesti. Sanse marite de colaborare ar fi daca partenerii lusitani ar putea asigura si finantarea unor obiective,eventual in parteneriat public privat.